

Raadsvoorstel

Agendapunt	
Raadsvergadering	30 oktober 2025
Portefeuillehouder	Frank Groen
Begrotingsprogramma	Erfgoed
Onderwerp	Voorlopige aanwijzing gemeentelijk beschermd stadsgezichten
Zaak/document nr.	2173293/2173307

Besluit om:

1. Badhuisplein voorlopig aan te wijzen als beschermd stadsgesicht
2. Vinkenhof voorlopig aan te wijzen als beschermd stadsgesicht

Inleiding

De wijken Badhuisplein en Vinkenhof zijn eerder al met zorg gerenoveerd en behandeld als waardevolle erfgoedlocaties. Al langere tijd leeft de wens om de cultuurhistorische waarde van deze wijken ook formeel te regelen.

Eerdere stappen zijn wel gezet, maar een formele aanwijzing bleef tot nu toe uit. In de voormalige erfgoedverordening zat een juridische onduidelijkheid die eventueel bij bezwaar en beroep een probleem zou kunnen oplossen. In 2024 heeft de raad een nieuwe erfgoedverordening ingestemd die deze onduidelijkheid niet meer heeft.

Volgens de Erfgoedverordening Tiel 2024 (hoofdstuk 6) kunnen grotere gebieden beschermd worden op basis van hun structuur en uitstraling. De bescherming geldt voor voorgevels, zichtbare zijgevels en de ruimtelijke opbouw van de wijk, zoals gebiedsinrichting en voortuinen. Achtergevels en de binnenkant van panden vallen daar niet onder.

Het college heeft de bevoegdheid om monumenten aan te wijzen. Voor het aanwijzen van stadsgezichten ligt deze taak echter bij de raad, volgens hoofdstuk 6 van de Erfgoedverordening Tiel 2024. De bescherming van de gezichten is ook geregeld in de verordening.

Beoogd effect

Het behouden en waarderen van waardevolle cultuur- en bouwhistorie van Tiel.

Het beschermen van cultuurhistorisch waardevolle gebouwen heeft betrekking op het *Coalitieakkoord* hoofdstuk 2. Het heeft specifiek betrekking op de paragraaf Cultuur, cultuurhistorie, recreatie en toerisme, evenementen en citymarketing.

Het voorstel heeft raakvlakken met pijler A: Kwaliteit van de (openbare) ruimte en een aantrekkelijk centrum van de *Toekomstvisie Tiel*.

Daarnaast heeft het voorstel raakvlakken met Doel 11 van de *Global goals* (o.a. 11.4 en 11.7): Inclusieve, veilige, bestendige en duurzame leefomgevingen.

Argumenten

1.1/2.1. We zijn een stad met een rijke en lange geschiedenis.

De twee arbeiderswijken vormen een belang rijk deel van deze geschiedenis: Tiel kent verschillende verhaallijnen, waaronder handelsstad. Tiel kent als arbeiders- en industriestad een belangrijke ontwikkeling van het begin van de twintigste eeuw. Beide wijkjes laten zien hoe er toen vanuit werkgevers gezorgd werd voor de huisvesting van hun werknemers, een vroege vorm van sociale huisvesting.

1.2/ 2.2 Deze vorm van bescherming zorgt ervoor eigenaren en bewoners geen onnodige regels opgelegd krijgen, terwijl de wijk wel voor de toekomst bewaard blijft: In tegenstelling tot monumenten, is er bij een beschermd gezicht minder snel vergunning nodig. Bij monumenten is de binnenzijde ook beschermd, bij het stadsgezicht gaat het om de voorgevels en zichtbare zijgevels.

1.3./2.3. Het is niet wenselijk te wachten tot de vaststelling van het definitieve omgevingsplan. Het is het niet verstandig om te wachten met de aanwijzing van de dubbelbestemming tot het definitieve omgevingsplan. Dit plan hoeft uiterlijk pas in 2032 gereed te zijn. We verschaffen door de aanwijzing op dit moment te doen duidelijkheid aan de eigenaren, waar nu vragen spelen over welke status hun pand heeft.

Kanttekeningen

1.1./2.1 De aanwijzing heeft impact op de woningen.

Voor het wijzigen van de voor- en zijgevels die onderdeel zijn van de aanwijzing was veelal al een vergunning nodig onder de welstand, nu is dit nog net vaker. Dit bewaart het geheel nog beter en bij vergunningverlening adviseert de Adviescommissie Omgevingskwaliteit Tiel, met vakkennis over het behouden van de waardevolle cultuurhistorie van Tiel.

Aanpak / uitvoering

Bij een akkoord start de officiële procedure. Belanghebbenden kunnen binnen zes weken hun zienswijze indienen. Thius en Kleurrijk Wonen zijn al akkoord en veel bewoners zijn vooraf geïnformeerd. Er worden daarom weinig reacties verwacht.

Bij geen zienswijzen volgt een verzoek tot definitieve aanwijzing. Zijn er wel reacties, dan worden deze binnen 26 weken verwerkt en met het voorstel aan de raad voorgelegd.

Communicatie en participatie

Er is overleg geweest met Kleurrijk Wonen en Thius. Zij kunnen zich vinden in de aanwijzing van Badhuisplein en Vinkenhof als gemeentelijk beschermd stadsgezicht. Er worden duidelijke, schriftelijke afspraken gemaakt over wat vergunningsvrij kan plaatsvinden.

Thius is eigenaar van Vinkenhof; Kleurrijk Wonen bezit het grootste deel van Badhuisplein. Binnen het gebied zijn ook 33 particuliere woningen. Alle particuliere eigenaren ontvingen begin september een brief met uitleg over de voorgestelde aanwijzing en de procedure. Zij konden met vragen of bezwaren contact opnemen met de medewerker monumenten. Vanwege de beperkte reacties is vervolgens geen bewonersavond georganiseerd. Huurders zijn geïnformeerd, maar hebben geen formele rol in de zienswijzprocedure.

Na afloop van de zienswijzenperiode besluit het college of de aanwijzing definitief wordt voorgesteld. Na vaststelling door de raad wordt extra aandacht aan deze aanwijzing besteed:

Na de vaststelling door de raad wordt via de eigen media van de gemeente en een persbericht aandacht besteed aan deze bijzondere aanwijzing.

Financiën

Er worden geen aanvullende middelen gevraagd.

Bijlage(n)

1. Redengevende omschrijving stadgezicht Badhuisplein
2. Redengevende omschrijving stadsgezicht Vinkenhof
3. Gemotiveerd advies Adviescommissie omgevingskwaliteit Tiel

Burgemeester en wethouders van Tiel,
de secretaris, de burgemeester,

Advies commissie(s) d.d.:

Tiel, d.d.
de commissiegriffier,

Beslissing raad d.d.:
de griffier,

Meer informatie:

Team:	Vergunningen
-------	--------------